

Nie można w drodze uchwały odstąpić od pobierania opłaty za zajęcie pasa drogowego

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: środa, 19, lipiec 2023 09:31

Przemysław Matysiak

Odśłony: 3929

Przepisy ustawy o drogach publicznych nie przewidują możliwości wprowadzenia przez radę gminy zwolnień (przedmiotowych i podmiotowych) oraz możliwości odstąpienia od pobierania opłaty za zajęcie pasa drogowego – takie wnioski płyną z niedawnego rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Podlaskiego.

Organ nadzoru kontrolował uchwałę rady gminy w sprawie ustalenia wysokości stawek za zajęcie pasa drogowego.

Rada uchwaliła, że „odstępuje się od pobierania opłat za zajęcie pasa drogowego w celu o którym mowa w § 1 pkt 1 w związku z realizacją zadań, których inwestorem jest Gmina (...)” oraz, że „odstępuje się od pobierania opłat za umieszczanie w pasie drogowym urządzeń o których mowa w § 1 pkt 2 i 3 będących własnością Gminy (...)”.

Wojewoda stwierdził nieważność uchwały w tej części, bowiem została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Na czym polegała wadliwość uchwały? Otóż, zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy o drogach publicznych za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę. Tym samym, wprost z ww. ustawy wynika, iż zajęcie związane jest z obowiązkiem odpłatności, czyli z wymiernym wydatkiem finansowym, którego wysokość, stosownie do treści art. 40 ust. 11 ustawy, ustala w drodze decyzji właściwy zarządca drogi przy udzielaniu zezwolenia na zajęcie pasa drogowego. Jej pobieranie jest obligatoryjne.

Przypadki niepobierania ww. opłaty określa z kolei art. 40 ust. 6a i 6c ustawy o drogach publicznych. Opłata za zajęcia pasa drogowego ma charakter daniny publicznej, rekompensaty za zajęcie miejsca. Każdorazowe zatem udostępnienie pasa w trybie zezwolenie pociąga za sobą konieczność uiszczenia przez zajmującego stosownej opłaty. Obowiązek ponoszenia opłaty jest konsekwencją faktycznego zajęcia pasa, a więc stanu faktycznego w danej sprawie. Dlatego nie można generalnie przyjmować, że w każdym przypadku właściciel urządzenia lub obiektu jest zajmującym pas drogowy.

Wojewoda zwrócił uwagę na istotną różnicę pomiędzy umieszczeniem (budowaniem) w pasie drogowym urządzeń przez gminę, a prowadzeniem w związku z tą inwestycją robót w tym pasie drogowym przez inny podmiot – wykonawcę.

Nie zawsze jest bowiem tak, że w przypadku realizacji inwestycji gminnej zajmującym pas drogowy jest gmina, która uiszcza żadaną przepisami prawa opłatę „sama sobie” i tym samym środki przelewane są z budżetu JST do budżetu JST. W przypadku zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia na nim robót budowlanych zezwolenie może uzyskać również wykonawca tych robót, który jest przecież podmiotem niezależnym od gminy i który na podstawie stosownej umowy ma wykonać konkretne zadanie budowlane i w ramach tego zadania podmiot ten zajmuje pas drogowy po uiszczeniu stosownej opłaty.

Status właścicielski nie ma wpływu na wykonywany przez gminę obowiązek naliczenia opłaty za zajęcie pasa drogowego. Przykładowo gmina powinna naliczyć stosowną opłatę również wobec spółki prawa handlowego, w której jest jedynym udziałowcem, a która realizuje inwestycję gminną. Ustawodawca nie wprowadził żadnych wyłączeń podmiotowych (np. dla spółek komunalnych wykonujących w pasie drogowym inwestycje wodociągowe), czy też wyłączeń przedmiotowych warunkowanych statusem właścicielskim wykorzystywanego majątku, w tym przypadku majątku gminnego.

Nie można w drodze uchwały odstąpić od pobierania opłaty za zajęcie pasa drogowego

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: środa, 19, lipiec 2023 09:31

Przemysław Matysiak

Odsłony: 3929

Zatem poza kompetencją rady gminy pozostawało zawarcie w uchwale postanowień o odstąpieniu od pobierania opłat za zajęcie pasa drogowego w związku z realizacją zadań, których inwestorem jest gmina oraz za umieszczanie w pasie drogowym reklam i urządzeń infrastruktury technicznej będących własnością gminy.

Z art. 40 ust. 8 ustawy o drogach publicznych nie wynika dla rady gminy kompetencja do wprowadzenia tego typu zwolnień, zarówno ze względu na podmiot, jak i przedmiot, którego dotyczą. Również art. 40 ust. 3 ww. ustawy, zgodnie z którym za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę, nie przewiduje dla rady możliwości odstąpienia od pobierania takich opłat.

Rozstrzygnięcie nadzorcze nr NK-II.4131.145.2023.DM Wojewody Podlaskiego z 10.07.2023 r.

Źródło: edziennik.bialystok.uw.gov.pl